

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Enerģētikas savienības pārvaldība un tīra enerģija”

(2017/C 342/13)

Ziņotājs:	Bruno Hranić (HR/PPE), Vidovecas komūnas mērs
Atsauces dokumenti:	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Enerģētikas savienības pārvaldību, COM(2016) 759 final Paziņojums “Tīru enerģiju ikvienam Eiropā”, COM(2016) 860 final Paziņojums “Paātrināt inovāciju tīras enerģijas jomā”, COM(2016) 763 final

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

Regulas priekšlikums

1. apsvērumus

Komisijas priekšlikums	RK grozījums
	(1) Šīs regulas mērķis ir izveidot nepieciešamās partnerības starp Savienību, atsevišķām dalībvalstīm un dalībvalstu makroreģionālām grupām, kā arī vietējo līmeni, lai īstenotu kopīgu virzību enerģētikas jomas pārkārtošanā. Šiem dažādajiem līmeņiem ir jāstrādā kopā solidaritātes un uzticēšanās gaisotnē ar mērķi gūt savstarpēju labumu.

Pamatojums

Pašā regulas sākumā būtu jānorāda uz vajadzību pēc daudzlīmeņu pārvaldības sadarbības starp visiem dažādajiem līmeņiem. Ierosinājuma pamatā ir līdzīga ideja, kas pausta Eiropas Parlamenta ziņojuma projektā PE 604.777 (grozījums Nr. 2).

2. grozījums

Regulas priekšlikums

9. panta 2. punkts

Komisijas priekšlikums	RK grozījums
2. Komisija <i>saskaņā ar 28. pantu var dalībvalstīm adresēt ieteikumus</i> par plānu projektiem. <i>Minētajos ieteikumos jo īpaši izklāsta:</i>	Integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu projekti
(a) <i>mērķu, mērķrādītāju un devumu vērienīgumu, orientējoties uz Enerģētikas savienības mērķu un it sevišķi Savienības 2030. gadam izvirzīto atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes mērķrādītāju kopīgu sasniegšanu;</i>	2. Komisija <i>novērtē integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu projektus un nāk klajā ar konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem</i> par plānu projektiem <i>saskaņā ar 28. pantu, lai</i>
	(a) <i>palīdzētu sasniegt Enerģētikas savienības mērķus, mērķrādītājus un devumus;</i>

Komisijas priekšlikums	RK grozījums
<p>(b) ar dalībvalstu un Savienības līmeņa mērķiem saistītās rīcībpolitikas un pasākumus un citas rīcībpolitikas un pasākumus, kas varētu būt relevantas pārrobežu līmenī;</p> <p>(c) integrētajā nacionālajā enerģētikas un klimata plānā iekļauto esošo (īstenoto un pieņemto) un plānoto rīcībpolitiku un pasākumu savstarpējo mijiedarbību un konsekvenci vienā Enerģētikas savienības dimensijā un vairākās dimensijās.</p>	<p>(b) gādātu, ka ar dalībvalstu rīcības plāniem saistītās rīcībpolitikas un pasākumi un citas rīcībpolitikas un pasākumi atbilst paredzētajam mērķim, it īpaši tad, ja tiem varētu būt pārrobežu nozīme;</p> <p>(c) veicinātu integrētajā nacionālajā enerģētikas un klimata plānā iekļauto esošo (īstenoto un pieņemto) un plānoto rīcībpolitiku un pasākumu savstarpējo mijiedarbību un konsekvenci vienā Enerģētikas savienības dimensijā un vairākās dimensijās.</p> <p>(d) stingri uzsvērtu, ka dalībvalstīm nepārprotami jāņem vērā vietējā un reģionālajā līmenī uzņemtās saistības un rezultāti, kas sasniegti tādu iniciatīvu ietvaros kā Pilsētas mēru pakts, un izstrādātu procedūras, kā savos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos ietvert visu iesaistīto valdības un pārvaldes līmeņu sniegto ieguldījumu.</p>

Pamatojums

Ir ļoti svarīgi nodrošināt saskaņu un papildināmību starp dažādo dalībvalstu rīcības plāniem un ES līmeņa politiku, kā arī veicināt vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanos un ieguldījumu. Ierosinājuma pamatā ir līdzīgas idejas, kas paustas Eiropas Parlamenta ziņojuma projektā PE 604.777 (grozījumi Nr. 97–100).

3. grozījums

Regulas priekšlikums

10. pants

Komisijas priekšlikums	RK grozījums
<p>Neskarot nekādas citas Savienības tiesību aktu prasības, dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai tiek dotas agrīnas un reālas iespējas iesaistīties 9. pantā minēto plānu projektu sagatavošanā, un, sava integrētā nacionālā enerģētikas un klimata plāna projektu iesniedzot Komisijai, pievieno sabiedrības viedokļu kopsavilkumu. Ciktāl piemērojami Direktīvas 2001/42/EK noteikumi, uzskata, ka saskaņā ar minēto direktīvu sarīkotās apspriešanas izpilda arī šajā regulā paredzēto pienākumu apspriesties ar sabiedrību.</p>	<p>Sabiedriskā apspriešana</p> <p>Neskarot nekādas citas Savienības tiesību aktu prasības, dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai tiek dotas agrīnas un reālas iespējas iesaistīties 9. pantā minēto plānu projektu sagatavošanā, un, sava integrētā nacionālā enerģētikas un klimata plāna projektu iesniedzot Komisijai, pievieno sabiedrības viedokļu kopsavilkumu. Ciktāl piemērojami Direktīvas 2001/42/EK noteikumi, uzskata, ka saskaņā ar minēto direktīvu sarīkotās apspriešanas izpilda arī šajā regulā paredzēto pienākumu apspriesties ar sabiedrību.</p> <p>Nēmot vērā to, ka vietējo un reģionālo pašvaldību loma ilgtspējīgas enerģijas jomas pasākumu īstenošanā ir politiski atzīta, un ievērojot Eiropas Komisijas mērķi, proti, gādāt par labāku likumdošanas procesu, valstu iestādes tiek aicinātas atbilstīgi katras dalībvalsts konstitūcijai un politiskajiem noteikumiem vietējās un reģionālās pašvaldības iesaistīt plānošanā un uzraudzībā.</p>

Pamatojums

Starp valsts līmeni un vietējām un reģionālajām pašvaldībām efektīvi koordinējot enerģētikas un klimata aizsardzības pasākumu plānošanu, īstenošanu un ziņošanu par tiem, var novērst nevajadzīgu birokrātiju un izpildīt prasību par labāka likumdošanas procesa nodrošināšanu.

4. grozījums**Regulas priekšlikums**

Pēc 10. panta pievienot jaunu pantu

Komisijas priekšlikums	RK grozījums
	<p>Daudzlīmeņu enerģētikas dialoga platforma</p> <p>1. Partnerības gaisotnē dalībvalstis enerģētikas jomā nodibina pastāvīgu dialogu, lai vietējās un reģionālās pašvaldības, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, uzņēmējus, ieguldītājus, pārējās attiecīgās ieinteresētās personas un plašu sabiedrību stimulētu aktīvi iesaistīties enerģētikas pārkārtošanā, tostarp enerģētiskās nabadzības jautājumu risināšanā.</p> <p>2. Minētajā enerģētikas dialogā dalībvalstis iesniedz apspriešanai dažādus risinājumus un scenārijus, kas paredzēti to īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa enerģētikas un klimata politikai, kā arī katra risinājuma izmaksu un ieguvumu analīzi.</p> <p>3. Dalībvalstis gādā, lai enerģētikas dialogs saņemtu atbilstošus cilvēkresursus un finanšu resursus, un kopā ar Eiropas Komisiju palīdz nodrošināt viedokļu apmaiņu starp dažādiem enerģētikas dialogiem.</p>

Pamatojums

Tik svarīgā jautājumā kā enerģētikas pārkārtošana ir jāizveido struktūras, kas nodrošinātu pastāvīgu dialogu ar visām iesaistītajām pusēm, lai apzinātu dažādas iespējas un scenārijus un sagatavotu kopējus risinājumus. Grozījuma pamatā ir līdzīga ideja, kas ierosināta EP ziņojuma projektā PE 604.777.

5. grozījums**Regulas priekšlikums**

18. panta b) punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata progresa ziņojumos ietver informāciju</p> <p>b) par šādu rīcībpolitiku un pasākumu īstenošanu:</p> <p>(1) īstenotās, pieņemtās un plānotās rīcībpolitikas un pasākumi, kuru mērķis ir panākt, ka tiek sasniegts nacionālais devums saistošā Savienības līmeņa 2030. gada atjaunojamo energoresursu mērķrādītāja sasniegšanā, kas minēts 4. panta a) punkta 2. apakšpunkta i) punktā, arī sektoriem specifiski un tehnoloģijām specifiski pasākumi, un īpaša izskatīšana par to, kā īstenoti [Direktīvas 2009/28/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar priekšlikumu COM(2016) 767,] 23., 24. un 25. pantā noteiktie pasākumi;</p>	<p>Dalībvalstis integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata progresa ziņojumos ietver informāciju</p> <p>(b) par šādu rīcībpolitiku un pasākumu īstenošanu:</p> <p>(1) īstenotās, pieņemtās un plānotās rīcībpolitikas un pasākumi, kuru mērķis ir panākt, ka tiek sasniegts nacionālais devums saistošā Savienības līmeņa 2030. gada atjaunojamo energoresursu mērķrādītāja sasniegšanā, kas minēts 4. panta a) punkta 2. apakšpunkta i) punktā, arī sektoriem specifiski un tehnoloģijām specifiski pasākumi, un īpaša izskatīšana par to, kā īstenoti [Direktīvas 2009/28/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar priekšlikumu COM(2016) 767,] 23., 24. un 25. pantā noteiktie pasākumi;</p>

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(2) konkrēti reģionālās sadarbības pasākumi;	(2) konkrēti reģionālās sadarbības pasākumi;
(3) neskarot LESD 107. un 108. pantu, konkrēti pasākumi, kuri attiecas uz finansiālu atbalstu, arī Savienības atbalstu un Savienības līdzekļu izmantošanu, nolūkā veicināt atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanu elektroenerģijas, siltumapgādes un aukstumapgādes un transporta sektorā;	(3) neskarot LESD 107. un 108. pantu, konkrēti pasākumi, kuri attiecas uz finansiālu atbalstu, arī Savienības atbalstu un Savienības līdzekļu izmantošanu, nolūkā veicināt atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanu elektroenerģijas, siltumapgādes un aukstumapgādes un transporta sektorā;
(4) konkrēti pasākumi [Direktīvas 2009/28/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar priekšlikumu COM(2016) 767,] 15., 16., 17., 18., 21. un 22. panta prasību izpildei;	(4) konkrēti pasākumi [Direktīvas 2009/28/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar priekšlikumu COM(2016) 767,] 15., 16., 17., 18., 21. un 22. panta prasību izpildei;
(5) pasākumi, ar kuriem veicina biomasas enerģijas izmantošanu, it sevišķi pasākumi jaunu biomasas avotu mobilizēšanai, ņemot vērā biomasas pieejamību (gan iekšzemes potenciālu, gan importu no trešām valstīm) un biomasas izlietojumu citām vajadzībām (lauksaimniecībā un uz koksnes resursiem balstītos sektoros), kā arī pasākumi saražotās un izmantotās biomasas ilgtspējīgas ieguves nodrošināšanai;	(5) pasākumi, ar kuriem veicina biomasas enerģijas izmantošanu, it sevišķi pasākumi jaunu biomasas avotu mobilizēšanai, ņemot vērā biomasas pieejamību (gan iekšzemes potenciālu, gan importu no trešām valstīm) un biomasas izlietojumu citām vajadzībām (lauksaimniecībā un uz koksnes resursiem balstītos sektoros), kā arī pasākumi saražotās un izmantotās biomasas ilgtspējīgas ieguves nodrošināšanai;
c) VII pielikuma 1. daļā norādīto informāciju.	(6) progress saistībā ar atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvara palielināšanu siltumapgādes un aukstumapgādes pakalpojumu jomā, taču neradot nevajadzīgu administratīvo slogu vietējām un reģionālajām pašvaldībām un galapatērētājiem; (c) VII pielikuma 1. daļā norādīto informāciju.

Pamatojums

Siltumapgāde un aukstumapgāde sniedz nozīmīgas, neizmantotas iespējas samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un vairāk izmantot un ražot enerģiju no atjaunojamiem energoresursiem (skatīt Reģionu komitejas atzinumu "ES siltumapgādes un aukstumapgādes stratēģija"). Runājot par Atjaunojamo energoresursu direktīvu, valsts un reģionālajam vai attiecīgi vietējam pārvaldības līmenim būtu ciešāk jāsadarbojas, lai sasniegtu izvirzīto mērķi, proti, atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru siltumapgādes un aukstumapgādes jomā palielinātu par 1 % gadā, jo tādējādi tiek sniegts konkrēts un efektīvs ieguldījums kopīgā ES mērķa sasniegšanā – atjaunojamās enerģijas īpatsvars 27 % apmērā līdz 2030. gadam.

6. grozījums

Regulas priekšlikums

37. pants

Komisijas priekšlikums	RK grozījums
1. Komisijai palīdz Enerģētikas savienības komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē, un tā strādā attiecīgajās nozaru struktūrās, kas ir svarīgas šīs regulas kontekstā.	Enerģētikas savienības komiteja 1. Komisijai palīdz Enerģētikas savienības komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē, un tā strādā attiecīgajās nozaru struktūrās, kas ir svarīgas šīs regulas kontekstā.

Komisijas priekšlikums	RK grozījums
<p>2. Šī komiteja aizstāj komiteju, kas izveidota ar Lēmuma 93/389/EEK 8. pantu, Lēmuma Nr. 280/2004/EK 9. pantu un Regulas (ES) Nr. 525/2013 26. pantu. Atsauces uz komiteju, kas izveidota atbilstīgi minētajiem aktiem, uzskata par atsaucēm uz komiteju, kas izveidota ar šo regulu.</p> <p>3. Ja izdara atsauci uz šo pantu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.</p>	<p>2. Šī komiteja aizstāj komiteju, kas izveidota ar Lēmuma 93/389/EEK 8. pantu, Lēmuma Nr. 280/2004/EK 9. pantu un Regulas (ES) Nr. 525/2013 26. pantu. Atsauces uz komiteju, kas izveidota atbilstīgi minētajiem aktiem, uzskata par atsaucēm uz komiteju, kas izveidota ar šo regulu.</p> <p>3. Ja izdara atsauci uz šo pantu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.</p> <p>4. <i>Minētajā komitejā darbojas Reģionu komitejas iecelts pārstāvis, kas institucionālajā līmenī pārstāv visas ES vietējās un reģionālās pašvaldības.</i></p>

Pamatojums

Eiropas Savienības un Eiropas Parlamenta augsta līmeņa politikas pārstāvji ir atkārtoti atzinuši vietējo un reģionālo pašvaldību svarīgo lomu ar Enerģētikas savienību saistītos pasākumos.

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK)

Galvenie mērķi un mērķgrupas

1. atkārtoti aicina ES līmeni izvirzīt tālejošākus mērķus attiecībā uz energoefektivitāti un atjaunojamās enerģijas īpatsvaru, kas līdz 2030. gadam būtu jāpalielina attiecīgi līdz 40 %;
2. atbalsta trīs galvenos pasākumu kopuma "Tīru enerģiju ikvienam Eiropā" mērķus: 1) izvirzīt energoefektivitāti pirmajā vietā, 2) iegūt vadošo lomu atjaunojamo energoresursu jomā pasaules mērogā, 3) nodrošināt taisnīgus nosacījumus patērētājiem; tomēr pauž neapmierinātību ar to, ka papildinošie tiesību akti un nelegislatīvas iniciatīvas neļauj sasniegt šos mērķus pilnībā un ka pietiekama uzmanība nav pievērsta atkarības mazināšanai no importa, kas energoresursu struktūrā atspoguļo visu tīro vietējās izcelsmes energoavotu (gan atjaunojamo, gan tradicionālo) īpatsvaru;
3. šajā sakarā aicina Eiropas Komisiju par augstāko prioritāti noteikt energoefektivitāti, to uzskatīt par infrastruktūras prioritāti un nodrošināt, ka valsts subsīdijas un finanšu atbalsta instrumenti, kas paredzēti energoefektivitātes veicināšanai, tiek klasificēti kā kapitāla izmaksas; tas ļautu uzlabot energoefektivitātes sistēmas drošumu un uzticamību. Tādējādi varētu noteikt skaidru politiku attiecībā uz mājāsaimniecību aizsardzību un konkurētspējas veicināšanu Eiropā;
4. atzinīgi vērtē priekšlikumus, ar ko paredz izveidot Enerģētikas savienības pārvaldības regulējumu, kurš ļautu vienkāršot un pilnveidot pašreizējos plānošanas, ziņošanas un uzraudzības noteikumus enerģētikas un klimata jomā, un aicina dalībvalstis un Komisiju pārvaldības politikajā procesā iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības;

Energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas lielā atkarība no pasākumiem decentralizētajā līmenī

5. konstatē un uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir liela nozīme saistībā ar stratēģisko vadību līmenī, kas ir vistuvākais patērētājiem, kā arī saistībā ar decentralizētu enerģijas ražošanu, pienācīgu investēšanas apstākļu veicināšanu un saiknes veidošanu starp enerģētikas un klimata politiku un pasākumiem, kuri jāveic tādās jomās kā mājokļi, enerģētiskā nabadzība, transports, ekonomikas attīstība, zemes izmantošana un telpiskā plānošana;
6. norāda uz vietējo un reģionālo pašvaldību vadošo lomu šādās jomās: enerģētikas politikas īstenošana, projekti, kas saistīti ar enerģētiku, jo īpaši ar atjaunojamiem energoresursiem, kā arī ilgtspējīgu energopatēriņa modeļu un paraugprakses popularizēšana patērētāju vidū;

7. brīdina, ka ES un dalībvalstu līmenī izvirzīto klimata aizsardzības un enerģētikas mērķu sasniegšana būs apdraudēta, ja Enerģētikas savienībā netiks oficiāli atzīts, ka enerģētikas politikas īstenošanā vadošā loma ir vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

8. norāda uz to, ka nacionālo enerģētikas un klimata plānu sagatavošanas procesam jābūt pārredzamam un šie plāni jāizstrādā ar atbildības sajūtu, lai vietējie dalībnieki, uzņēmumi un citas ieinteresētās personas zinātu, ko var sagaidīt no valstu valdībām un kā, piemēram, tiks nodrošināta pienākumu pildīšana, un kādus pasākumus varētu veikt gadījumā, ja izrādītos, ka ar nacionālajiem plāniem nepietiek, lai sasniegtu ES līmenī izvirzītos mērķus;

9. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Komisija atzīst, ka pāreja uz tīru enerģiju nebūs iespējama, ja neiesaistīsies daudzās ieinteresētās personas, kas pārstāv pilsonisko sabiedrību, kā arī reģionālo un vietējo līmeni, un tādēļ aicina dalībvalstis debatēs par enerģētikas pārkārtošanu, jo īpaši saistībā ar integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem, pienācīgi iesaistīt pilsētas un reģionus, lai rastu dažādu nozaru vajadzībām atbilstīgus risinājumus;

10. tomēr konstatē, ka, neraugoties uz atšķirīgajiem konstitucionālajiem noteikumiem dažādās ES dalībvalstīs, priekšlikumos par pārvaldību, izņemot 10. panta vispārīgos noteikumus par sabiedrisko apspriešanu, kuros teikts, ka "(..) sabiedrībai tiek dotas agrīnas un reālas iespējas iesaistīties (...) plānu projektu sagatavošanā (...)”, nav konkrētu norāžu uz institucionālo lomu, kāda ir vietējām un reģionālajām pašvaldībām, nemaz nerunājot par citām ieinteresētajām personām;

11. ierosina apsvērt, vai nebūtu vēlreiz jāpārskata ES noteikumi par valsts atbalstu enerģētikas nozarē, lai pilsētu pasākumus sekmētu, piemēram, izstrādājot īpašas vietējo pasākumu pamatnostādnes, kuru mērķis būtu vienkāršot spēkā esošo regulējumu, un paredzot īpašus izņēmumus enerģijas projektiem, ko enerģētiskās nabadzības mazināšanas nolūkā īsteno, atjaunojot komunālos un sociālos mājokļus. Tāpēc jāgādā par to, lai pilsētu noturība un enerģētikas pārkārtošana tiktu izvirzītas par prioritātēm nākamajā satvarā, kas sākas 2020. gadā;

12. aicina Eiropas Komisiju un dalībvalstu valdības pastiprināt sadarbību ar vietējā un reģionālā līmeņa dalībniekiem, it īpaši ar vietējām un reģionālajām enerģētikas aģentūrām, tās iesaistot gaidāmo nacionālo klimata aizsardzības un enerģētikas plānu izstrādē, un tādējādi no politikas, kurā iesaistās tikai daži dalībnieki, pāriet uz politiku, kas ļauj iesaistīties visiem;

13. šajā saistībā norāda uz vairākiem veiksmīgiem atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas projektiem, ko, izmantojot privātpersonu investīcijas elektroenerģijas un siltuma ražošanā no atjaunojamiem energoresursiem un sadarbojoties ar MVU, NVO un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, ierosināja un izstrādāja vietējā līmenī;

14. atzīmē, ka liels skaits citu svarīgu dalībnieku, piemēram, mazie un vidējie uzņēmumi, NVO un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, vietējā līmenī darbojas energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā;

15. runājot par atbalstu, kas dalībvalstu valdībām vajadzīgs, lai ESIF ietvaros izstrādātu virkni daudzsološu projektu, kuri sekmētu ES klimata un enerģētikas politikas mērķu sasniegšanu, uzsver nepieciešamību iesaistīt arī vietējos dalībniekus. Pateicoties jaunizveidotajam Eiropas Investīciju konsultāciju centram, būtu jāpārrina to pilsētu atbalstīšanas procedūra, kas ir apņēmušas izstrādāt projektus ar zemu CO₂ emisijas līmeni;

16. atsaucoties uz Eiropas Investīciju bankas programmām *JASPERS* un *ELENA*, aicina arī turpmāk īstenot mērķorientētas tehniskās palīdzības programmas, kas nepieciešamas, lai atbalstītu pilsētu un reģionu centienus nodrošināt investīcijas tālejošu projektu īstenošanai, tostarp veicinot lielas investīciju projektu platformas izveidi un apvienojot nelielus un izklieģētus projektus, kuri veicina oglekļa emisijas samazināšanu;

Plānošanu un ziņošanu vienkāršot un pilnveidot, pamatojoties uz pašreizējiem vietējiem un reģionālajiem plāniem

17. norāda, ka ES Enerģētikas savienības pārvaldības mērķim jābūt plānošanas vienkāršošanai un pilnveidošanai praksē un uzraudzības un ka ziņošanas vajadzībām šajā ziņā jāizveido efektīvas saiknes ar esošajām iniciatīvām;

18. uzsver, ka ir vajadzīga efektīva koordinēšana starp valsts un vietējo un reģionālo līmeni saistībā ar plānošanu, īstenošanas procedūru un ziņošanu enerģētikas un klimata politikas jomā. Tādējādi varētu novērst nevajadzīgu birokrātiju un ievērot prasības par labākas likumdošanas nodrošināšanu;

19. norāda uz to, ka vietējās un reģionālās pašvaldības jau tagad aktīvi darbojas pasākumos, kas virzīti uz klimata aizsardzību un pielāgošanos klimata pārmaiņām, un daudzas no tām jau ir izstrādājušas stratēģijas, rīcības plānus un uzraudzības procedūras, jo īpaši saistībā ar Pilsētas mēru pakta iniciatīvu, kura aptver vairāk nekā 5 679 rīcības plānus ilgtspējīgai pilsētu attīstībai enerģētikas jomā;

20. uzsver, ka dalībvalstu plāni un mērķi ir efektīvi jāsasaista ar vietējā un reģionālā līmeņa mērķiem un jābalsta uz reālistisku un saskaņotu ieguldījumu, ko sniedz atsevišķi reģioni un nozares;

21. norāda, ka līdzdalība nenozīmē tikai apspriešanos, bet arī aktīvu darbību konkrētu pasākumu ierosināšanā un izstrādāšanā;

Daudzlīmeņu pārvaldība – efektīvas pārvaldības priekšnosacījums Enerģētikas savienībā

22. pauž nožēlu, ka pašreizējos ieteikumos par Enerģētikas savienības pārvaldību nav paredzēta pietiekami skaidra daudzlīmeņu pieeja, un tāpēc aicina dalībvalstu valdības nodibināt enerģētikas dialoga platformas, lai visi valdības un pārvaldības līmeņi un visas attiecīgās ieinteresētās personas tiktu iesaistītas gan nacionālo klimata aizsardzības plānu izstrādē, gan arī to uzraudzīšanā un ziņošanā par tiem, kā arī ar Eiropas Komisijas palīdzību organizēt viedokļu apmaiņu starp dažādu valstu enerģētikas dialogiem, lai nodrošinātu saskaņotību un risinātu pārrobežu problēmas;

23. norāda uz efektīvas daudzlīmeņu pārvaldības dažādajām priekšrocībām: iedzīvotāji un uzņēmumi piedalās pasākumos attiecībā uz klimata pārmaiņām, un tādējādi ikviens no tiem uzņemas lielāku atbildību par šo procesu; tas palielina iespējas gūt panākumus, jo, pieaugot pārvaldības pārredzamībai, pieaug arī iedzīvotāju atbildības sajūta;

24. uzsver, ka priekšlikuma 11. pants (Reģionālā sadarbība) attiecas tikai uz sadarbību starp dalībvalstīm, nevis uz sadarbību starp dažādiem vietējiem pārvaldes līmeņiem vienas dalībvalsts ietvaros vai atsevišķu dalībvalstu starpā; aicina dalībvalstis un Eiropas iestādes nodrošināt arī pietiekamu atbalstu vietējo un reģionālo iestāžu sadarbībai, it īpaši pārrobežu sadarbībai, lai koordinētu darbības valstu integrēto klimata un enerģētikas plānu izpildei;

25. aicina Eiropas Komisiju dalībvalstīm adresētajos dokumentos, kuros izklāstītas pamatnostādnes attiecībā uz ziņošanu par valsts enerģētikas politiku un tās plānošanu, iekļaut sadaļu par daudzlīmeņu pārvaldību;

Lai aktīvi iesaistītu patērētājus, vajadzīgi stimuli direktīvas īstenošanai un iedarbīgs atbalsts

26. atkārtoti aicina Eiropas Savienību un dalībvalstis izstrādāt tiesisko regulējumu, kas būtu izdevīgs gan enerģijas galapatērētājiem, gan arī ražojošajiem patērētājiem (*prosumers*) un pārējiem enerģijas piegādātājiem, kuri darbojas enerģijas mazumtirdzniecības tirgū; uzsver arī, ka decentralizēta ražošana un pašražošana no atjaunojamiem resursiem rada vairākas priekšrocības enerģētikas sistēmai (samazināta vajadzība pēc pārvades infrastruktūras un uzturēšanas, lielāks noturīgums un elastība) un ka šīs priekšrocības būtu jāatspoguļo, nosakot godīgu cenu no šādām shēmām iegūtam enerģijas pārpalikumam, kas tiek ievadīts tīklā; tāpēc mudina dalībvalstis izstrādāt vai turpināt piemērot inovatīvas cenu veidošanas sistēmas, lai risinātu šo jautājumu;

27. norāda uz to, ka ir vajadzīgas kompetenta speciālista konsultācijas, kas tiktu sniegtas pareizā un atbilstīgā veidā un tā, lai mērķgrupai tās būtu pieejamas ar vietējo komunikācijas kanālu starpniecību, un kurās tiktu izskaidroti tehniskie, kā arī finansiālie un praktiskie aspekti, kā ieviest tehnoloģijas ar zemu CO₂ emisijas līmeni;

28. uzsver, ka, pateicoties energovadības jomā veiktiem pasākumiem, patērētājiem vajadzētu būt iespējai kontrolēt savu patēriņu tā, lai viņi varētu aktīvi piedalīties tirgū un izmantot iedarbīgas un piemērotas patērētāju aizsardzības procedūras; īpaši svarīgi tas ir cīņā pret enerģētisko nabadzību; tāpēc RK aicina ES līmenī izstrādāt kopīgu enerģētiskās nabadzības

definīciju un nākt klajā ar konkrētiem politikas priekšlikumiem attiecībā uz visneaizsargātākajiem patērētājiem, aizsargāt viņus pret nepamatotu padeves pārtraukšanu, noteikt prioritāti viņu labā veicamiem energoefektivitātes pasākumiem un sniegt viņiem aktuālu informāciju;

Enerģētikas inovāciju veicināšana virzībā uz mazoglekļa ekonomiku

29. atzinīgi vērtē to, ka Komisijas paziņojumā "Paātrināt inovāciju tīras enerģijas jomā" (COM(2016) 763) galvenā uzmanība pievērsta divām nozīmīgām politiskajām prioritātēm: izveidot spēcīgu Enerģētikas savienību ar tālredzīgu klimata pārmaiņu politiku un sniegt jaunu impulsu nodarbinātībai, izaugsmei un investīcijām;

30. aicina izveidot uzņēmējdarbībai, inovācijai un investīcijām labvēlīgu vidi un procedūras, izmantojot mērķorientētus signālus, stratēģijas, standartus un noteikumus un sniegtot piemērotu atbalstu ar tādu finanšu instrumentu starpniecību, kas ļauj izmantot publiskos līdzekļus privāto investīciju atvieglošanai (un attiecīgos gadījumos sniegtu atbalstu riska mazināšanai);

31. atkārtoti norāda uz to, cik svarīgi ir veidot enerģētikas politiku ciešā sinerģijā ar Eiropas Savienības pētniecības un inovācijas politiku; uzsver, ka vietējā līmenī jāturpina veicināt inovāciju tādās jomās kā atjaunojamie energoresursi, ilgtspējīga mobilitāte, pašreizējās energoinfrastruktūras modernizēšana, viedo spēkstaciju būvniecība, oglekļa dioksīda piesaiste un enerģijas uzglabāšana; tāpēc aicina Komisiju gādāt par inovatīvu projektu labāku atbalstīšanu attālākajos reģionos, lai tie kļūtu par īstām laboratorijām enerģētikas pārkārtošanas vajadzībām;

32. uzskata, ka viedo pilsētu iniciatīvu ietvaros ir svarīgi veidot vietējo pašvaldību partnerības saistībā ar inovāciju tīras enerģijas jomā, lai piesaistītu tādās jomās kā enerģijas taupīšana pilsētas transportā, starpreģionālās transporta stratēģijas, sadarbība jauno uzglabāšanas tehnoloģiju jomā un viedas publiskās ēkas. Būs svarīgi panākt labāku sinerģiju starp Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem un Eiropas Stratēģisko investīciju fondu, lai īstenotu pārrobežu projektus ilgtspējīgas enerģijas jomā;

33. atzinīgi vērtē to, ka uzsvars ir likts uz atvērtu inovāciju un atvērtu zinātni, lai mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī pilsoniskajai sabiedrībai dotu iespēju tālāk attīstīties, pamatojoties uz jaunām atziņām;

34. uzsver, ka steidzami būtu jāatsakās no tieša vai netieša atbalsta (kā arī no dažu dalībvalstu piešķirtā atbalsta), kas veicina fosilo kurināmo patēriņu, jo tas slēpj faktiskās šāda kurināmā izmaksas, kas rodas sabiedrībai un videi, mākslīgi uztur zemas cenas un tādējādi kavē inovāciju tīras enerģijas jomā;

35. atbalsta to, ka ir ierosināts izmantot juridisku instrumentu, lai paātrinātu inovatīvu mazoglekļa tehnoloģiju attīstīšanu un to efektīvu izmantošanu. Pāreja uz mazoglekļa ekonomiku prasa investīcijas viedās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmās un energoefektivitātes palielināšanu rūpniecības, būvniecības un transporta nozarē, kā arī līdzfinansējumu projektiem, kas paredzēti investīcijām atjaunojamos energoresursos;

36. uzsver, ka Enerģētikas savienības pārvaldībai būtu jārada pamats, kas ļauj sasniegt mērķus (piemēram, vieglāka piekļuve publiskā un privātā sektora partnerībām), lai paātrinātu projektu īstenošanu, samazinātu birokrātiju, apzinātu visus šķēršļus, kas traucē vietējām un reģionālajām pašvaldībām, un lai nodrošinātu tiesisko noteiktību un paredzamību investoriem;

37. atbalsta priekšlikumu par to, ka iepirkums jāizmanto kā efektīvs līdzeklis, lai izveidotu mazoglekļa tehnoloģiju tirgu;

Subsidiaritāte un proporcionalitāte

38. uzskata, ka ierosinātā regula nerada šaubas par tās atbilstību subsidiaritātes principam. Tomēr bažas rodas par tās atbilstību proporcionalitātes principam, jo ierosināto pārvaldības sistēmu var uzskatīt par pārāk sarežģītu, pārlietu detalizētu un pārmērīgi striktu attiecībā uz ziņošanas intervāliem. RK būtu vēlējusies, lai pārvaldības sistēma būtu tikusi ieviesta nevis ar regulu, bet gan ar direktīvu, kas federālās valstīs dotu iespēju pienācīgi iesaistīt reģionālās pašvaldības.

Brisele, 2017. gada 13. jūlijā

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Markku MARKKULA